

Stal tot in detail doorgedacht

INTRO: Koe en boer moeten het goed hebben. Dat hield Gerard Arkink zich voor ogen bij de bouw van een hellingstal voor af te mesten zoogkoeien. Zijn opzet is geslaagd.

AUTEUR: Arend Waninge

TEKST:

Als Gerard Arkink wat brok voor het voerhek gooit, komt direct een flink aantal nieuwsgierige koppen poolhoogte nemen. Het is een divers gezelschap, deze uitgeselecteerde zoogkoeien. Meestal lopen er vier rassen: Belgisch Witblauwen, Verbeterd Roodbont, Piëmontese en Blondes d'Aquitaine. „Allemaal dieren met een betere vleeskwaliteit, waaronder veel dikbillen.” Een jaar geleden arriveerden de eerste dieren in de nieuwe stal. Voordat hij begon met bouwen dacht Arkink uitgebreid na over hoe de stal er uit moest zien. Zijn werk voor de Vleesvee Integratie Twente brengt hem bij veel bedrijven. Hij gaf zijn ogen goed de kost. Uiteindelijk waren er twee belangrijke uitgangspunten: „Ideale omstandigheden voor het dier en praktisch voor mij.”

De keuze viel op een hellingstal. Een potstal was een alternatief, maar werd niet gekozen omdat dan veel meer stro nodig zou zijn om de stal droog te houden. De nieuwe stal telt 15 hokken van 4,60 meter breed en 10,50 meter diep. In ieder hok staan zes volwassen dieren. De eerste 4,50 meter vloer achter het voerhek is dicht. Het is een gestorte vloer, waarop Arkink met een eigen mal een hokjespatroon maakte. Volgens Arkink zijn prefab platen fors duurder en is de vloer niet gegarandeerd vloeistofdicht. Bovendien kunnen de platen verzakken. Hij bespaarde met de zelfgemaakte vloer, exclusief arbeid, circa E30 per vierkante meter. De sleuven in de vloer zijn V-vormig. Die verbeteren de grip en de mest is simpel te verwijderen.

Weinig drempels en obstakels

De vlakke vloer past bij Arkinks idee dat de koeien zo weinig mogelijk drempels en obstakels moeten tegenkomen. De 7 procent steile hellingvloer begint dan ook direct, zonder drempel, achter de hokjesvloer. De hokken ogen open. Er is geen dicht hekwerk te zien. Arkink koos bewust niet voor de regelmatig gebruikte vangrail als hokafscheiding. Horizontale buizen geven een beter overzicht, hij kan bij nood eenvoudiger wegvloeden en het geeft de koeien meer het idee in een kudde te leven. „Deze uitvoering past beter bij koeien dan bij stieren. Koeien ouwehoeren meer met elkaar.” Achter in ieder hok zit een hek waarmee Arkink een dier kan isoleren. In een zucht zet hij een zware dikbil apart. Het is tekenend voor de rust in de stal. „De koeien zijn regelmatig tochtig en dan zijn ze onrustig. Ik zet ze dan een halve tot een hele dag apart en dan is het weer voorbij.” De koeien kunnen in deze ruimte van 80 centimeter breed voor- en achteruit lopen en liggen. Draaien is er niet bij. De mogelijkheid om dieren te isoleren is ook handig voor bijvoorbeeld het vervangen van een verloren oormerk. Om de rust in de stal te houden besteedt Arkink bij aankomst van de dieren veel aandacht aan de rangorde binnen de groep.

Veel gemak van strozolder

Boven de hokken zit een grote opslag voor 150 ton stro. Vanaf de zolder strooit Arkink iedere dag handmatig 5 kilo stro per dier in de hokken. Een paar bekken vol stro horen bij het rantsoen. De zolder kost circa E15.000, maar dat is het volgens Arkink wel waard. Met de verreiker schuift hij de pakken verder. In 10 minuten heeft hij het stro ververst. In de hellingstal lopen de koeien de mest en het stro naar beneden naar de hokjesvloer. Dat gaat goed, volgens Arkink, vooral bij de zwaardere dieren. Hij gebruikt wel kort stro. Iedere week mest hij de stal uit. Door de zijhekken voor het liggedeelte te draaien is de hele vloer toegankelijk. Arkink zet de stromest af bij Twentse boomkwekers. „Dat kost niets, maar vroeger kregen we geld toe.”

De hele stal is voorzien van zware draaihekken met lengtes tot meer dan 4 meter. Met trekstangen zijn de hekken aan de spanten gemonteerd. Zo hangen de hekken niet door, waardoor ze licht draaibaar zijn. Eenmaal van het slot draaien de hekken met een eenvoudige handbeweging weg.

Comfortabel vreten

Ook over de uitvoering van het voergedeelte is goed nagedacht. De koeien moeten er niet uit kunnen, maar wel eenvoudig kunnen vreten. Het voerpad ligt 10 centimeter hoger dan de vloer waarop de koeien staan. „Dat is een natuurlijke afstand, vergelijk het met gras.“ De betonnen rand aan de voorkant is schuin afgewerkt. Ook dit geeft extra comfort bij het vreten. Door de grote dwarsbuizen iets naar voren te plaatsen is de opening tussen de betonrand en de buizen beperkt, zonder dat de koeien er last van hebben bij het vreten. Boven de betonrand zitten drinkbakken. Arkink kan ze zo makkelijk schoonmaken. Bovendien gaat de aanvoerleiding door de grond. 's Winters is het water dan niet ijskoud. Per hok hangt er een tl-balk boven de voerplaats. Arkink heeft de timer zo ingesteld dat de dieren dagelijks 16 uur licht hebben.

Het open front staat op het oosten. De wind heeft vrij spel, maar kan aan de achterkant van het hok er ook weer makkelijk uit. „Dat is nodig. Het is in deze stallen niet snel te fris. Ik scheer de dieren altijd bij aankomst.“ Gaas of iets anders om de wind te breken gebruikt Arkink niet. „Voor jonge dieren is dat misschien wel nodig, maar hier zitten alleen koeien van 2 tot 8 jaar.“

Kader bij artikel:

Profiel

Naam: Gerard Arkink (32).

Woonplaats: Saasveld (Ov.).

Bedrijf: Arkink heeft totaal 130 plekken waar uitgeselecteerde zoogkoeien in 3 tot 4 maanden worden afgemest. Meestal zijn er koeien van de rassen Belgisch Witblauwe, Verbeterd Roodbont, Piëmontese en Blonde d'Aquitaine. Het rantsoen bestaat uit stro, snijmais, aardappelsnipppers, bierbostel, perspulp en krachtvoerbrok. Totaal omvat het bedrijf 3,5 ha grond.

Arkink verhuurt de stal aan de Vleesvee Integratie Twente, voor welke organisatie hij ook werkt. Hij is verantwoordelijk voor de circa 700 stuks vee op vijf locaties.

Aanleiding voor de reportage: Arkink bouwde vorig jaar een hellingstal voor ongeveer 90 dieren. Bouwkosten bedroegen circa €1.700 per plaats, inclusief erfverharding.

Bijschrift figuren:

Een hellingstal met achter het voerhek een 4,5 meter lange dichte (blokjes)vloer. De strozolder erboven kostte €15.000.

Rust is belangrijk. Achter in de stal is een hek te zien, waarachter een tochtige koe wordt gezet om de rust te garanderen.

Arkink maakte met eigen mal dit hokjesprofiel. Hij bespaarde daarmee, exclusief arbeid, circa €30 per vierkante meter.